

Monumentnummer*: 532024

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 19 december 2014
Kadaster deel/nr: 65333/24

Complexnummer

531650

Complexnaam

NHW-Fort Everdingen te Culemborg

Woonplaats*

Culemborg

Gemeente*

Culemborg

Provincie*

Gelderland

Locatiennaam

Culemborg

Locatieomschrijving

Fort Everdingen

Kadastrale gemeente*

Culemborg

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

449

Rijksmonumentomschrijving**

Cluster 501.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

HOUTEN LOODS (noordoostelijk van toren) (d) (4), als niet bomvrije opslag van materieel of functionele ruimte. Op verschillende plaatsen zijn binnen en buiten fortterreinen in de loop der decennia houten, stenen en metalen ('blikken') loodsen tot stand gekomen om te dienen als (provisorische of permanente) bergruimte, opslag, onderkomen voor mensen of materieel, hospitaal, brandweer, paardenstal, wachthuis, enz. Een groot deel van deze loodsen is inmiddels vergaan, gesloopt of verplaatst, maar andere bestaan nog in situ. Soms gaat het om bijzonder eenvoudige bouwwerkjes van geringe omvang, maar er zijn ook meer complexe en grotere exemplaren. Van de houten loodsen die in de 19de eeuw op Fort Everdingen zijn gebouwd, bestaan er nog drie; een grote, een middelgrote en deze - een relatief kleine.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Groen geschilderde HOUTEN LOODS (d) (4) ten noordoosten van de toren, die vermoedelijk omstreeks 1880 is gebouwd. Het bouwwerk ligt nabij het begin van het noordoostelijke bastion, met de daknok vrijwel oost-west. De loods meet ongeveer 13 x 10 meter en wordt gedekt door een zadeldak met enig overstek, belegd met gesmoorde pannen. Zinken goten op beugels. Vermoedelijk is een stenen fundering aanwezig. De gevels zijn opgetrokken uit rabatdelen, maar de beide topgevels zijn verticaal beplankt en wit geschilderd. De beide langsgevels bevatten vier, met roeden in kleine ruitjes verdeelde, dubbele, naar buiten openslaande ramen, deels dichtgezet. De westelijke kopse gevel bevat centraal een toegang met dubbele deuren; links hiervan een enkele deur en rechts een kleiner raam met roedeverdeling. De oostelijke kopse gevel bevat twee kleinere ramen met roedeverdeling. Het interieur werd niet bezocht.

Waardering

HOUTEN LOODS (noordoostelijk van toren) (d) (4) is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van een aan de militair-strategische bouwkunde gerelateerde houten bebouwing, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw).

Het betreft hier een onderdeel uit de periode 1871-1886, namelijk een houten berging, vermoedelijk van rond 1880.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

* Het onderdeel is representatief omdat het een voorbeeld is van een authentieke op een verdedigingswerk ingerichte houten berging.

* Het onderdeel is tamelijk gaaf bewaard omdat hoofdvorm en bouwkundige detaillering alsmede diverse onderdelen intact zijn gebleven.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Fort, vesting en -onderdelen

Functie